

Lekplatsutredning

2013

Skurup, Mjölharegatan

Innehåll

Inledning

Lekplatsutredning

Nuläge	s. 4
Riktlinjer	s. 4

Utvecklingsplan

Nuläge	s. 7
Förslag	s. 7
Genomförande/	s. 7
Utvecklingsplan	s. 7
Riktlinjer/policy i andra kommuner	s. 9
Strategiplan för lekplatser	s. 11

Inledning

Varför behövs riktlinjer för lekplatser i kommunen?

Lekplatsriktlinjer behövs för att säkerställa säkerheten, kvalitén och tillgängligheten till de kommunala lekplatserna.

Lekplatsriktlinjerna är tänkta att fungera mindre som en nulägesbeskrivning och mer som allmänna riktlinjer för hur Skurups kommun ska planera och förvalta de kommunala lekplatserna.

Riktlinjerna ska vara styrande för fördelningen av resurser till befintliga lekplatser och ska fungera som underlag vid anläggning av nya.

Rydsgård, Kornvägen

Skurup, Stattenagatan

Lekplatsutredning

Nuläge

I Skurups kommun finns ett stort antal lekplatser av varierande kvalitet. Flera av dem är i dåligt skick och med få och slitna redskap. Placeringen av lekplatser är ojämnt fördelad i kommunen. Dock finns det som komplement till lekplatserna många parker och naturområden.

Avstånd

I Boverkets *Bostadsnära natur* rekommenderas att avståndet till en lekplats inte bör vara större än att ett barn i skolåldern själv ska kunna ta sig till denna. Ett rimligt avstånd till närmsta lekplats är 500 meter och 90 % av barn i tätorterna bör inte ha längre till en lekplats. Närlek ska lösas på den egna fastigheten och är inte kommunens ansvar.

Placering

Lekplatser ska vara utformade och placerade i omgivningen så att de uppfattas som allmänna och tillgängliga för alla oavsett ålder, kön eller funktionshinder.

Utformning

Lekplatserna ska vara utformade med god rumslighet. Lekplatsen ska vara synlig i omgivningen samtidigt som det bör finnas delar av lekplatsen där barnen kan komma undan andra barn, som till exempel bakom ett buskage eller en klätterställning. Lekplatser bör vara utformade på ett sätt som tilltalar både små och stora barn i alla åldrar samt vuxna. En viktig del av detta är att det finns trevliga sittplatser där vuxna kan ha uppsikt över barnen. I den mån det är möjligt bör det finnas sittplatser både i sol och i skugga.

Naturen är en viktig del av barns lek. Lekbuskage och kullar fungerar därför som en förlängning av lekplatsen och kan stimulera till fantasilekar. Leken pågår lika ofta på

lekplatser som i intilliggande parker och det finns stora samordningsvinster om lekplatsen uppfattas som en integrerad del i sin omgivning. Att lekplatser utformas som en del av det sammanhang de ligger i, t ex park, grönområde eller torg tillför värde både till omgivningen och till lekplatsen. Lekplatserna i kommunen skall utformas enligt europastandarder, www.boverket.se

Lekplatsens innehåll

Lekredskapen utgör en stomme vilken utformningen av lekplatsen bygger på. Det bör finnas lekredskap som tilltalar alla åldrar till exempel lekredskap som gungor och rutschkanor. För att skapa ett varierat utbud bör olika utformning och modeller av lekredskap användas så att var och en lekplats får sin identitet och är attraktiv på grund av sin särart. Lekredskap som kan användas av flera barn samtidigt bör premieras före lekredskap som endast tillåter ett barn åt gången.

Tillgänglighet

Alla lekplatser bör utformas så att de är helt eller delvis tillgängliga för funktionshindrade. För att lekplatserna ska upplevas som mötesplatser ska alla människor känna sig välkomnade. Det innebär att barn med funktionshinder och vuxna med funktionshinder på ett lättillgängligt sätt ska kunna ta sig till lekplatsen och dess närområde samt kunna nyttja platsen och dess innehåll.

I Boverkets föreskrifter och allmänna råd står följande:

Platser och områden skall utformas så att de blir användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Lekplatser skall kunna användas av både barn och vuxna med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Underhåll

En underhållsplan ska finnas för kommunens lekplatser som visar på kontinuerlig skötsel samt när större åtgärder kan behövas på en lekplats och dess närområde. I denna plan skall driftsåtgärder, skötsel och reinvesteringsbehov framgå. Till grund för detta ligger bland annat den årliga besiktningen och leverantörsrekommendationer.

Huvudmannaskap

Kommunen är säkerhetsansvarig för lekplatser och dess närområde som ligger på kommunal mark. Det är inte lämpligt att överlåta skötseln av en kommunal lekplats till de närboende i området. Ett alternativ kan vara att kommunen säljer lekplatsen (d v s lekmaterial, inte nödvändigtvis marken) till en ekonomisk förening eller fastighetsägare. Det blir då föreningen eller fastighetsägaren som är säkerhetsansvarig för platsen och dess innehåll. Alla lekplatser ska vara anpassade efter Europeisk standard och ska besiktigas en gång per år och inspekteras varje vecka. De flesta föreningar har inte den kompetens som det krävs för att garantera säkerheten vilket komplicerar ansvarsfrågan vid en överlåtelse. Lekplatser bör därför endast säljas eller överlåtas om motparten kan bevisa sin kompetens i frågan. Vid försäljning är det viktigt att säkerställa långsiktig säker drift och underhåll.

Behovet av lekplatser

Barnets rörelseyta har på senare år allt mer begränsats i vårt samhälle. Mer trafik, fler fritidsaktiviteter och att barn idag spenderar mer tid på dagis och fritidshem har lett till att

barn vistas mindre fritt ute i tätorterna idag än vad de gjorde under till exempel 1960- och 70-talen.

Samtidigt finns det ett behov av platser som tillåter barn att vara barn. För lite större barn som själv kan ta sig till en lekplats fyller lekplatsen en stor funktion. Barn kan utveckla sina sociala kontakter och även utveckla sin motoriska förmåga. Mindre barn kan ofta få sitt lekbehov uppfyllt på den egna tomten eller gården. Mindre barn kan ta sig till lekplatsen tillsammans med en vuxen.

Olika åldrars behov

Barn i olika åldrar har olika behov och använder en lekplats utifrån sina förutsättningar. Lekplatser fungerar idag ofta som mötesplatser och utflyktsmål för till exempel familjer och förskolegrupper. För att kunna fungera samlande, när lekplatserna generellt används mindre, är det viktigt att en och samma lekplats kan användas av barn i olika åldrar. Den bör även upplevas som tilltalande av vuxna och ungdomar.

I rapporten *Plats för lek 2003* SLU Alnarp delar man in barn i två grupper: barn under sex år och barn över sex år. Barn under sex år behöver en lekplats där de kan öva på sluttande underlag och att ta sig upp på nivåskillnader. Det finns ett behov av att utforska sig själv i förhållande till omgivningen. Yngre barn håller sig gärna intill de vuxna medan lite äldre barn i gruppen kan ha ett behov av att dra sig undan och leka rollekar. Barn över sex år, i skolåldern har en utvecklad förmåga att leka rollekar. Lekplatsen och deras omgivning bildar kuliss för rollspel. En varierad miljö med skrymslen och snår uppmuntrar till att leka kurragömma och liknade lekar. Leken utmanar kroppen samt är en träning i att utveckla den sociala förmågan.

Avstånd eller antal barn

Skurups kommun har en låg befolkningstäthet jämfört med till exempel Malmö innerstad vilket gör att antalet barn per lekplats inte är lika intressant som avståndet till närmsta lekplats.

Sammanfattning

I kommunen finns det ett behov av tydligt utpekade platser där barn kan röra sig fritt på ett utvecklande sätt. En mötesplats för barn och vuxna som man kan samlas kring oavsett ålder. Det är kommunens ansvar att tillhandahålla lekplatser inom gångavstånd från hemmet/skolan för barn i skolåldern. Småbarnslek skall även lösas inom den egna tomten eller gården, det är inte kommunens ansvar. Mindre och större barn har olika behov och för att fungera som en samlande mötespunkt bör en lekplats vara intressant för både barn i alla åldrar samt deras föräldrar eller annan vuxen. En lekplats som är väl integrerad i sin omgivning i till exempel en park låter leken vandra ut i omgivningen och inbjuder till utvecklande fantasilekar.

Abbekås, Sandflyktsvägen

Utvecklingsplan

Nuläge

I Skurups kommun finns idag totalt 40 st kommunala lekplatser. Det är 23 st i tätorten, 4 st i Rydsgård, 5 st i Abbekås, 3 st i Skivarp, 1st i Tånebro, 1 st i Slimminge, 1 st i Mossby badplats, 1 st i Mossbylund samt 1 st i Bingsmarken. I framför allt tätorten och i Abbekås ligger lekplatserna med kort avstånd till varandra.

Många av lekplatserna i tätorten och i Abbekås, där de ligger tätt, är små med dåligt lekvärde. De flesta av lekplatserna är dåligt utrustade med få lekredskap. Lekplatserna har även en placering som gör att de uppfattas tillhöra ett särskilt område eller en viss gata, vilket motverkar tillgängligheten.

I Skivarp är lekplatserna mer strategisk rätt placerade i förhållande till varandra. I Rydsgård finns det en del barriärer att ta hänsyn till (järnvägen och väg 767 som delar Rydsgård i fyra delar) därför bör man bortse från avstånden där. I Tånebro, Slimminge och på Bingsmarkens camping finns en lekplats och de täcker upp behovet av lekplatser där.

Förslag

Antalet lekplatser fördelas jämnt över tätorterna. Lekplatserna storlek och innehåll ska anpassas enligt lekplatsriktlinjerna. Då många av kommunens exploatörer önskar en lekplats i utbyggnadsområdena är det viktigt att kommunen tidigt i planeringsprocessen planerat för lekplatsernas placering.

Befintliga lekplatser, som föreslås behållas, rustas upp till större lekplatser som kan vara till glädje åt en stor andel barn. På de lekplatser som föreslås läggas ner slutar återinvesteringen. Lekplatser läggs ner i samband med att en nära lekplats rustas upp. Är lekutrustningen i väldigt gott skick kan de användas vid upprustning av andra lekplatser.

En åtgärdslista över alla befintliga lekplatser finns tillgänglig. En strategiplan för hanteringen av Skurups kommuns lekplatser är framtagen och gäller mellan 2013-2021.

Vid upprustning och nedläggning av en lekplats ska de närboende informeras om vad som är på gång. Antingen genom att en informationsskylt sätts upp på lekplatsen eller genom informationsbrev i brevlådan.

Genomförandet av förslaget kommer att ske under ett flertal år och under befintlig budget.

Underhåll och investering

Nyinvestering av en stor lekplats beräknas till 1-1,5 miljoner kronor och en mindre till 0,5-0,75 miljoner kronor. Då ingår rivning av befintlig utrustning, nya lekredskap och fallskyddsunderlag, kringutrustning, såsom till exempel bänkar samt åtgärder i parkmiljön närmst lekplatsen. Driftskostnaden bedöms till 25 000- 75 000 kr/år för den större lekplatsen och 15 000-50 000 kr/år för den mindre. I detta ingår tillsyn, målning m.m. samt driftskostnader på grund av normalt slitage såsom byte av till exempel gungsisar. Slitagekostnaden ökar med lekplatsens livslängd. Det ingår inte utbyte av större lekutrustning utan det läggs som en reinvestering. (Budgeten är baserad på bedömda kostnader utifrån 2011 års prisläge). Reinvestering av en lekplats kan ske dels i omgångar efterhand som lekredskapen behöver bytas dels som ombyggnad av en hel lekplats. Reinvesteringstiden bedöms till 10-20 år och kostnaden totalt bedöms vara densamma som nyinvesteringen.

Utöver dessa kostnader så tillkommer kostnader för skadegörelse, vilket förekommer en del på lekplatser.

Det ställs höga krav på säkerheten vid en lekplats varför åtgärder måste genomföras snarast vid säkerhetsnedsättning alternativt behöver lekplatsen stängas.

Riktlinjer/ policy i andra kommuner

Malmö Stad

Malmö har idag en lekplats per 170 barn vilket är standard även vid nybyggnation.

Lekplatserna delas in i fyra kategorier: närlekplats, områdeslekplats, stadslekplats och temalekplats.

Närlekplatserna är för barn upp till sex år och ska ses som ett komplement där ytan för lek är starkt begränsad men behovet av lekplats ändå är stort.

Områdeslekplats är för barn upp till nio år utgör basutbudet av Malmös lekplatser. De ska finnas max 300 meter från bostaden och är dimensionerad efter en lekplats/240 barn.

Stadslekplatsen är för barn upp till 12 år och ska kunna användas av stora grupper av barn samtidigt. De ska finnas inom 600 meter från bostaden och är dimensionerad efter 1en lekplats/1000 barn.

Temalekplatsen ska utgöra en kategori av flaggskeppslekplatser för barn upp till 12 år. De ska fungera som utflyktsmål och målet är minst två temalekplatser per stadsdel. Dimensioneringen är en lekplats/1600 barn.

Svedala kommun

Lekplatserna riktar sig i huvudsak till barn i åldrarna 1-12 år, men även ungdomar, vuxna och pensionärer ska i kommunen finna utmanande kommunala ytor som lockar till rörelse och aktivitet. "Lekplatserna" till ungdomar bör finnas utmed större gång och cykelstråk då undersökningar visar att de gärna vill ha sin egen plats men ändå i närheten av stråk där andra människor rör sig.

Svedala kommuns lekplatser ska i största möjliga mån vara tillgängliga för alla människor. Det behöver inte alltid betyda att alla ska kunna nå all lekutrustning på alla lekplatser, men man ska komma nära och vara delaktig. Gångar och bänkar görs tillgängliga och lekplatserna ska ha rumskänsla som underlättar orienteringen på lekplatsen.

Det ska finnas en kommunal lekplats på gångavstånd inom 400 meter från bostaden och den ska kunna nås utan att korsa starkt trafikerade vägar.

Lekplatserna skall ha ett variationsrikt innehåll så att barnen tränas i rörelselek, rollek, samvaro och samverkan, att upptäcka och lösa problem samt inspirera till skapande.

Lekplatserna ska vara attraktiva att komma till och vara en social mötesplats, de ska ha trivsamma sittplatser och god rumslighet med bra översikt.

Sjöbo kommun

I policy för lekplatser står att fastighetsägaren enligt Plan- och bygglagen är skyldig att tillhandahålla den bostadsnära leken för de minsta barnen.

Sjöbo kommun ska istället ansvara för att de stora, för flera områden gemensamma lekplatserna blir byggda och omhändertagade.

Sjöbo ska sträva efter att ha ett längsta avstånd på mellan 350-500 meter till närmaste lekplats.

Eslövs Kommun

Analysen som förvaltningen genomfört visar att av de drygt 30 lekplatser som idag finns i Eslövs tätort kan ca 10 stycken utvecklas till attraktiva bra lekplatser och återstoden har bedömts kunna tas bort utan att inskränka på stadens lekmöjligheter, totalt sett. Minskningen ger fortfarande rimliga avstånd från barnens boende och förskolor till lekplatserna. Det ska finnas förutsättningar för att inga barn ska behöva passera större vägar och trafikleder, det vill säga att barnen behöver sällan ta sig mer än ca 400 meter för att nå en bättre lekmiljö jämfört med dagens. Det stora flertalet av dessa lekplatser måste naturligtvis vara tillgängliga för alla så att även barn med funktionshinder kan delta i leken.

Situationen i kommunens byar är densamma som i centralorten och även i byarna ska målsättningen vara att varje större by ska ha minst en godkänd lekplats ur såväl ett säkerhets- som tillgänglighetsperspektiv.

Kristianstads kommun

Kristianstad har 500 meter som målsättning till närmaste lekplats.

Närleksbehovet ska lösas på den egna tomten.

Vid nybyggnad eller upprustning av lekplats i allmänhet ska eftersträvas att hänsyn tas till att även barn med funktionshinder ska kunna nå och utnyttja denna.

Närlekplatser ska kunna utvecklas där områdeslekplatser kan nås utan att svårforcerade barriärer, oftast i form av livligt trafikerade vägar, måste passeras.

Strategiplan för Skurups kommuns lekplatser 2013-2021

LEKPLATS/GATA	TAGES BORT	RENOVERAS/NY	KOMMENTAR
Sävstigen, Skurup	2013		
Torsgatan, Skurup	2013		
Munkaholm, Skurup		2013	Ny lekplats
Sandgatan, Skurup		OK	
Pistolvägen, Skurup	2014		
Höstgatan, Skurup		2014	
Tulesholmsvägen, Skurup		OK	
Lövgången, Skurup	2014		
Hagtornsgatan, Skurup		2014	
Mjölnaregatan, Skurup		OK	
Flintebrogatan, Skurup		??	I samband med utbyggnad av Flintebroområdet kommer det att anläggas en ny lekplats söder om Flintebrohemmet
Stattenavägen, Skurup	2016		
Långgatan, Skurup		2016	
Andvägen, Skurup	2017		
Vipvägen, Skurup	2017		
Andreasgatan, Skurup		2017	
Östersjögatan, Skurup		OK	
Svealandsgatan, Skurup	2020		
Blåmesvägen, Skurup	2018		
Lärkvägen, Skurup	2018		
Näktergalsvägen, Skurup		2018	
Stadsparken, Skurup		OK	
Bräknehus, Skurup		OK	
Travgatan, Skurup		OK	Nybyggd 2012 av exploitören

Slimminge		OK	Utanför planlagt område
LEKPLATS/GATA	TAGES BORT	RENOVERAS/NY	KOMMENTAR
Magnus Anders väg, Rydsgård		2020	
Rundelsgatan, Rydsgård		OK	
Backgatan, Rydsgård		2019	
Kornvägen, Rydsgård		OK	
Syrénvägen, Skivarp		OK	
Tulpanvägen, Skivarp		2021	
Lekvägen, Skivarp		OK	
Sandflyktsvägen, Abbekås		OK	
Nils Holgerssons väg Abbekås		2015	
Metta Jörgens väg, Abbekås	2015		
Fredrika Wallis väg, Abbekås	2015		
Fredrika Wallis väg, Abbekås	2015		
Tånebro		OK	
Bingsmarkens, Camping		OK	
Mossby badplats	2014		
Mossbylund	2014		